

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XIII-1370 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-
3913 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 49
IR 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIII-4439” PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-20-1071(3); TAIS NR. 20-7978(4))**

2020-07-23 Nr. NV-2042

Vilnius

Projekto rengėja – Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą dėl Seimo nario P. Čimbaro teikiamų Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3913 (toliau – įstatymo projektas Nr. 1) ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4439 (toliau – įstatymo projektas Nr. 2).

Dabartinė situacija. Seimo nario teikiamu įstatymo projektu Nr. 1 siūloma nustatyti, kad iki 2019 m. sausio 1 d. į pareigas priimtiems valstybės tarnautojams, kurie iki 2024 m. sausio 1 d. neįgijo aukštojo išsilavinimo, galėtų toliau eiti pareigas, jeigu jiems iki Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatyto senatvės pensijos amžiaus liko mažiau kaip 5 metai. Jie galėtų toliau pareigas eiti iki tol, kol sukaks senatvės pensijos amžius.

Įstatymo projektu Nr. 2 siūloma nustatyti galimybę pratęsti valstybės tarnybą įstaigos vadovui ar karjeros valstybės tarnautojui, kuriems sukako 65 metai, tarnybos laikas galėtų būti pratęsiamas iki vienerių metų ir bendras pratęstas tarnybos laikas negalėtų viršyti penkerių metų.

Projekto esmė. Projektu siūloma **nepritarti įstatymo projektams**. Įstatymo projekto Nr. 1 nepritarimo priežastys:

- asmenims, stojantiems į valstybės tarnybą, aukštojo išsilavinimo reikalavimas taikomas nuo pat Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo 2019 m. sausio 1 d. neatsižvelgiant į tai, kiek iki socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus jiems liko, todėl siūlymas galimai pažeistų konstitucinį asmenų lygiateisiškumo principą;
- siūlomi pakeitimai paneigtų teisinio saugumo principą tų valstybės tarnautojų atžvilgiu, kurie, vadovaudamiesi 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis, jau yra pradėję aukštojo mokslo studijas ir kuriems 2024 m. sausio 1 d. iki socialinio draudimo pensijos amžiaus bus likę mažiau kaip 5 metai, nes jie atsidurtų blogesnėje teisinėje padėtyje, palyginti su Įstatymo projekte Nr. 1 nurodytais valstybės tarnautojais, kuriems nereikėtų įgyti aukštojo išsilavinimo;
- siūlomi pakeitimai leistų asmeniui, neturinčiam aukštojo išsilavinimo, net 10 metų (skaičiuojant nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Valstybės tarnybos įstatymo) eiti valstybės tarnautojo pareigas, kurias einant reikalaujama turėti aukštąjį išsilavinimą;
- įstatymo projekto Nr. 1 pakeitimais siūloma apsaugoti teises ir interesus tų asmenų, kuriems iki socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus liko mažiau kaip 5 metai. Tačiau 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojusios Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos, nustatydamos išimtį iki 2024 m. sausio 1 d., apsaugojo teises ir interesus tiek tų asmenų, kuriems 2019 m. sausio 1 d. iki socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus buvo likę mažiau kaip 5 metai, tiek ir kitų valstybės tarnautojų, nes nustatė pakankamą terminą

įgyti aukštąjį išsilavinimą ir leido orientuoti savo elgesį pagal nustatytą naują teisinį reguliavimą;

- neatitinka Vyriausybės programos, kuriai pritarta Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 261 ir 262 punktų nuostatų dėl valstybės tarnybos profesionalumo ir efektyvumo skatinimo, valstybės tarnautojų kompetencijų didinimo.

Įstatymo projekto Nr. 2 nepritrimo priežastys:

- amžiaus ribojimas valstybės tarnyboje susijęs su socialinio draudimo senatvės pensijos amžiumi. Pagal Socialinio draudimo pensijų įstatymo 15 straipsnį, socialinio draudimo senatvės pensijos amžius nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomas 65 metai, o šio įstatymo 57 straipsnio 1 dalyje nustatytas pereinamojo laikotarpio socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus nuoseklus didinimas, kol vyrų ir moterų amžius senatvės pensijai gauti pasieks 65 metus;
- Valstybės tarnybos įstatymas numato, kad su įstaigos vadovu ar karjeros valstybės tarnautoju, kuriems sukako 65 metai gali būti sudaroma terminuota darbo sutartis dėl mentorystės (įgytos patirties perdavimo) ne ilgesniam kaip 2 metų laikotarpiui. Taip pat su atleistu valstybės tarnautoju Darbo kodekso nustatyta tvarka gali būti sudaromos ir kitos darbo sutartys.

Derinimas. Pirminis projektas (kuriuo buvo siūloma pritarti įstatymo projektams ir pasiūlyti Seimui juos tikslinti pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus) derintas su Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai. Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų neturėjo. Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai nustatytais terminais pastabų nepateikė. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta ir kurių nepavyko suderinti darbo tvarka, buvo parengta derinimo pažyma.

Projektas svarstytas 2020 m. birželio 19 d. tarpinstituciniame pasitarime. Pateiktas iš esmės pakeistas projektas, kuriuo siūloma nepritarti įstatymo projektui Nr. 1 ir įstatymo projektui Nr. 2.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta **iki 2020 m. birželio 17 d.**

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlytume įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. liepos 23 d. išvadoje NV-2040 pateiktas redakcinio pobūdžio pastabas ir projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitė